

ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙ В РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Поролов О. В., студент

*Науковий керівник: Пронкіна Л. І., к.е.н., професор
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ*

Українське суспільство, яке обрало інноваційний шлях розвитку, ставить стратегічні цілі щодо прискорення технологічного розвитку економіки нашої країни, підвищення її конкурентоспроможності та інноваційності, «...що вимагають негайних та ефективних заходів, спрямованих на збереження наявного науково-технологічного потенціалу країни та підвищення ефективності його використання для подолання кризових явищ, що мають місце в економічному та соціальному розвитку» [1].

Згідно з Законом України про інноваційну діяльність, він визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в країні, встановлює форми стимулювання державою інноваційних процесів і спрямований на підтримку розвитку економіки України інноваційним шляхом.

Згідно із цим Законом державну підтримку одержують суб'єкти господарювання всіх форм власності, що реалізують в Україні інноваційні проекти, і підприємства всіх форм власності, які мають статус інноваційних.

У цьому Законі наведені нижче термін, який вживаються в такому значенні:

інновації - новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [2].

Й. Шумпетер дає визначення інновацій наступним чином:

інновації – це комерційне впровадження нової продукції чи нових засобів виробництва [3].

Ф. Ніксон вважає, що інновація - це сукупність технічних, виробничих і комерційних заходів, що призводять до появи на ринку нових і поліпшених промислових процесів і устаткування [4].

На думку Б. Санто, інновація - це такий суспільно-техніко-економічний процес, який через практичне використання ідей та винаходів призводить до створення кращих за своїми властивостями

виробів, технологій, і у випадку, якщо інновація орієнтована на економічну користь, прибуток, її поява на ринку може принести додатковий прибуток [5].

За С. Валдайцевим, інновації (нововведення) – це освоєння нової продуктової лінії заснованої на спеціально розробленій оригінальній технології, що спроможна вивести на ринок продукт, який задовольняє незабезпечені існуючою пропозицією потреби. Нова технологія може також зробити доступною для споживачів істотно більшу кількість відомого їм продукту [6].

На нашу думку, інновації – це нововведення, комплексний процес створення, розповсюдження і використання нововведень для задоволення людських потреб.

Провідна роль інновацій в процесі соціально-економічного розвитку підприємства, величезне різноманіття джерел, напрямків і факторів інноваційної діяльності обумовили виникнення численних поглядів та думок. С цієї точки зору можна виділити чотири основні концептуальні підходи до вирішення цього наукового питання: науково-технічний; ринковий; підприємницький; інтелектуальний.

За Глобальним індексом інновацій встановлено, що у 2016 р. Україна посіла 56-те місце з-поміж 128 країн світу, що на 8 позицій краще порівняно з 2015 р. і на 7 – порівняно з 2014 р. [7].

Це пов'язано з тим що Україна піднялась у рейтингу ефективності інноваційної діяльності та такими субіндексами, як інфраструктура з 112 місця у 2015 р. до 99 місця у 2016 р. та творча діяльність з 75 місця у 2015 р. до 56 місця у 2016 р. Також, за допомогою цього рейтингу ми вияснили, які ж субіндекси заважають інноваційному розвитку України у 2016 році. По-перше це політична нестабільність у країні, за рейтингом 123 місце серед 128 країн світу. По-друге низька ефективність державного контролю 101 місце. По-третє слабкі інформаційні та комунікативні технології 87 місце та багато інших субіндексів [8].

За останні роки значно скоротилося фінансування інноваційної діяльності з державного бюджету. Головним джерелом її фінансування виступають власні кошти підприємства, які у 2016 році склали 94,8 % загального фінансування, проти 59,3 % у 2010 році та 0,79 % у 2000 році.

Дослідження обсягу виконаних наукових та науково-технічних робіт свідчать про те, що у фактичних цінах він склав у 2000 році 1978,4 млн. грн., 2010 році – 9867,1 млн. грн., 2015 році – 12611,0

млн. грн. Але питома вага обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт у ВВП постійно знижується з 1,16 % у 2000 році, до 0,90 % у 2010 році, 0,64 % у 2016 році.

Проаналізувавши структуру інноваційних активних підприємств, може виявити тенденцію зниження з кожним роком кількості цих підприємств. У 2016 р. відсоток інноваційно активних підприємств становив 17,3 %, що на 1,2 % більше ніж у 2014 р. Ця тенденція є підтвердженням того, що підприємствам необхідна державна підтримка та розробка державної інвестиційної та інноваційної політики щодо забезпечення структурних зрушень у промисловості України.

Література.

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. - № 36. - ст. 266.
2. Глобальный инновационный индекс : доклад : Всемирная организация интеллектуальной собственности, 2016. – 451 с. – Режим доступа : <http://www.wipo.int/publications/en/>
3. Шумпетер Й. Теория экономического развития: исследования предпринимательской прибыли, капитала, кредита и цикла конъюнктуры / Й. Шумпетер ; пер. с англ. Л. И. Кравченко. – М. : Прогрес, 1982. – 455 с.
4. Инновационный менеджмент : учеб. для студ. вузов / [С. Д. Ильенкова, Л. М. Гохберг, С. Ю. Ягудин и др.]. – М. : ЮНИТИ, 2000. – 328 с.
5. Санто Б. Инновация как средство экономического развития / Б. Санто ; пер. с венгер. Н. А. Русак. – М. : Прогресс, 1990. – 296 с.
6. Чухно А. Актуальные проблемы стратегии экономического и социального развития на современном этапе / А. Чухно // Экономика Украины. – 2004. – № 5. – С. 15-24.
7. Индекс глобальной конкурентоспособности 2016-2017 р. (TheGlobalCompetitivenessIndex).
8. Інноваційна Україна 2020 : національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін.; НАН України. – К., 2015. – 336 с.